

Gamla jullekar i Bro

Av Sven Rydstrand

LP 21 dec 1934

Förr i världen dansade man icke så mycket under högtiderna som man gör i våra dagar. Man hade sina gamla folklekar, som man roade sig med. Det är nog icke tänkbart, att dessa skola komma till heders igen, men det kan i alla fall vara intressant att se huru de tillgingo.

SPÄNNE KORKA.

En person ställde sig framåtlutad med händerna stödda mot knäna samt med förbundna ögon. Bland flera bakomstående skulle någon giva honom ett kraftigt slag där bak, varvid han skyndsamt skulle rycka av sig bindeln och utpeka den, som slagit honom. Tog han nu miste på person, måste han stå ytterligare, och så undan för undan tills han kunnat utpeka rätt person, då denne var skyldig intaga hans plats.

KRONA ELLER KLAVE.

Egentligen en barnlek eller spel om penningar på så sätt, att ett par slantar hölls i handen samt slängdas uppåt för att sedan falla till markan. Dessförinnan skulle motspelaren hava gissat krona eller klave, och hade han gissat orätt, blev han förlorande part.

RYGGTAG.

En känd brottningskamp, liknande "kravetag". Tillgick så att tvenne personer fattade varandra med armarna nedom veka livet, varefter kampen fortgick tills båda föllo i marken. Den, som då blev underst, var naturligtvis den svagaste.

PREGGE TYGGE.

Man satte ett föremål på marken, en butelj eller dylikt, sedan ställde sig en person framåtlutad med ryggen vänd mot föremålet och förande en käpp bakåt mellan benen skulle denne försöka peta omkull "tyggen" eller föremålet utan att han såg detsamma. Detta föll sig ganska svårt, då en annan person stod bakom den petande och sökte avleda den andres försök.

SÅDDE PLANTA.

Man tager en person bakifrån under båda armarna, lyfter honom i vädret och sätter honom i marken med sådan fart, att han nödgas falla på knä.

BLINNEBOCK.

En gosse eller flicka med förbundna ögon skall försöka att fasttaga en av; de andra ungdomarna och därvid gissa vem den fasttagna är. Gissas orätt, får leken fortsättas tills han eller hon uppgiver rätt person, då denne får intaga blindbockens plats.

VRÅNGE KÄRRING.

En person ställer sig framåtlutad med bägge händerna emellan benen bakåt. En annan fattar dennes händer med sina samt vränger personen, först med benen i vädret och därefter med huvudet upp i naturlig ställning.

TÄMME STUDAR.

Två personer binda ett rep med var sin ände om båda fötterna på varandra. Sedan skola båda hastigt med fötterna försöka få den andre omkull. Den först fallande har naturligtvis förlorat spelet eller vadet.

KATTESTRUBE.

Ett rep bindes med var sin ände om nacken på tvenne personer, stående på marken på alla fyra, Nu vidtager leken genom ett ideligt stretande åt var sitt håll. Den starkaste och nackstyvaste blir naturligtvis segrare

BOCKEDÖM.

Tvenne personer sätta en fingerspets i vardera av den andres öronhål och klämma allt vad de förmå. Länga kunna de emellertid icke uthärda denna tortyr. Den som först ledsnar, är förlorande part.

ROMPEKROK.

Tvenne personer lägger sug på rygg med benen vända mot varandra (s.k. skaföttes). Därefter hakas högra knävecken in i varandras och striden vidtages om vem som är starkast och med benet kan kasta den andre över åt motsatt håll.

MARBULÅS.

En person lägger sig på magen, en annan, likaledes på magen, därovanpå samt för med sina armar under den andres vid armhålorna, knäpper händerna över dennes nacke och klämmer allt vad han orkar. Nu skall den, som ligger under, försöka resa sig med sitt påhäng, om han det förmår.

Förr i tiden, då denna lek var gängse, hände ibland att den underste fick ryggen knäckt, nämligen om han hade en stark karl över sig.

HUSKE KRAGA.

En person lade sig baklänges med armarna sträckta uppåt. En annan ställde sig med fötterna på den förres händer samt grep med sina händer i den liggandes fötter. Nu skulle den sistnämnde försöka att med tillhjälp av både händer och fötter kasta den andra över och framåt om han det förmådde.

PISKE KNAPPAR.

Egentligen en barnlek. Någonting i samma väg som "krona eller klave" dock med undantag av att här användes knappar istället för pengar, att knapparna, icke slänges ur handen utan lägges på marken, varefter de med en käpp, en brädstump e.dyl. givas ett slag, så att de hoppa i vädret och sedan nedfalla.